

I tal dia farà un any

Sembla que això del Vietnam s'acaba. Els diaris, donen les notícies amb encapçalaments més petits. De moment el retorn dels presoners, les imatges patètiques dels refugiats, (els refugiats han proporcionat sempre un material fotogràfic excel·lent, des del punt de vista artístic) i els incidents diplomàtics, encara omplen paper de diari. Però tot té un aire esllanguit, tou, poqueta cosa. Al moment d'escriure aquestes ratlles, «Setembre Negre» fa dies que no ha mort cap diplomàtic. Els jueus, de moment, no bombardegen El Liban. Tot té, doncs, un aire de tranquil·litat, de pau precària però tangible, d'atonía conflictiva. Fins i tot, la humanitat tipa, la que fa tres àpats i surt els diumenges a prendre el sol, presenta un aire avorrit, vagament fastiguejat... Però no tot està perdut. Encara ens queda un recurs, per a mantenir vives l'emoció, el neguit i la tensió vital: Encara podem patir, sofrir, morir una mica. Sí, encara fan «Simplemente María».

El cines de Perpinyà s'inflen. Els espanyols han descobert, (d'una forma massiva, perquè les èlites ja fa temps que s'havien adelantat), que els sis cents i el passaport poden combinar-se d'una manera molt atractiva. Les excursions dominicals a l'altra banda de la frontera augmenten considerablement. Els amics ho recomanen als amics, els parents ho aconsellen als parents, els ciutadans il·lustres ho diuen als ciutadans il·lustres: a Perpinyà fan un cinema diferent. A Perpinyà les pel·lícules no canvien sobtadament d'escena ni hi han enfosquiments estranys. A Perpinyà, en una paraula, es veu TOT. Sí, així, com sona: TOT.

El descobriment ha mobilitzat homes i dones, burgesos i menestrals, operaris de primera i contramestres, farmacèutics i botiguers, comerciants, pagesos, capitans de fragata, submarinistes, òptics, diplomats, funeraris, electricistes, pares de família numerosa fabricants de culleretes, cotillaires, auxiliars administratius, pintors de parets, guixaires, metges, enginyers, administradors de finques, ferroviaris, viatjants de comerç i bombers sense gorra.

I així, cada diumenge, una multitud enfervorida passa la ratlla de França, i es fica a les sales d'espectacles, que pensen seriosament en ampliar els locals. Ha estat una revenja turística francesa sensacional. Les divises que entren els francesos de la Costa Brava, les tornen els turistes hispànics plens d'avidesses audio-visuals.

No sé si el govern ha nomenat alguna comissió per estudiar el problema. Caldria trobar una solució per atraure, com a contrapartida, un turisme diumenger francès. Sembla que les «corridas» no tenen prou ganxo. Ni el paisatge. Ni el menú turístic.

Potser caldria pensar en muntar alguna cosa adient amb la idiosincràsia del país. Un espectacle que tingués sobre els francesos una atracció tan suggestiva com la tenen els films de Perpinyà. Potser la passió d'Esparraguera... Potser la processó de Verges... O, millor encara, donar en forma de serial les «Cròniques de un pueblo».

Però ha dit que la fórmula «justicialista» que ha triomfat a l'Argentina es proposa implantar en aquell

país un sistema polític que defineix com a «Socialisme Nacional». No sé, però, se m'ha ocorregut allò tan sabut que «l'ordre dels factors no altera el producte». I així he escrit «Nacional Socialisme». I m'ha semblat que aquesta fórmula era la que va triomfar per allà als anys trenta, a Italia i Alemanya. Vejam si tindran raó els que diuen que el general Perón era un feixista!.

Plou. Per fi plou. El cel és deliciosament gris, de formes toves, de densitats opaques, de ventres inflats i boteruts, de nuvols rics d'aigua solemne. I plou. El país està sec, la terra es deleix per l'aigua, la collita perilla, les ciutats recorren els recursos hidràulics i s'estén per a tot arreu una gran por.

Es tornen a aixecar les veus que demanen d'una manera peremptòria, alarmada i exigent, les aigües de l'Ebre. Tota la part més poblada de Catalunya viu, des de fa temps, amb l'amenaça de l'aigua, de la manca d'aigua regular, segura, potable. Però sembla que la solució va per a molt llarg. De moment, amb l'aigua del Ter, volen posar-hi un pedaç. Després, ja ho veurem.

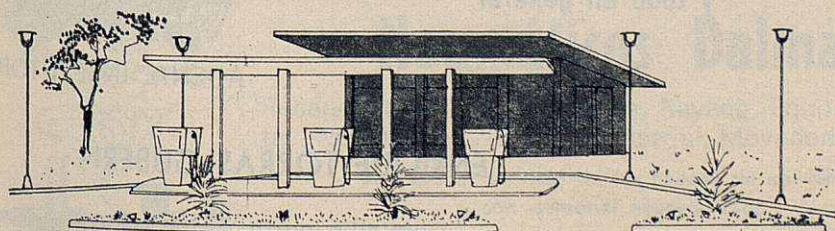
Mentre no arriben les solucions administratives, hauriem de fer alguna cosa. Abans es feien pregàries per la pluja, processons, rosaris. Ara, ni això. La gent s'escolta més «el hombre del tiempo» que les prediques del senyor rector. Ens creiem més la televisió que els sermons. I d'això en diuen progrés!

Hi ha dues menes de malalts: els de debó i els del «seguro». Els malalts de debó són visitats amb totes les precaucions. Els del «seguro», també, naturalment. Només que solen tenir assenyalada una hora especial. Els malalts del «seguro» no tenen malalties qualificades com a orgàniques, funcionals, etc. Els malalts del seguro tenen malalties de tres minuts o de cinc minuts. Perquè, una hora, no dona per gaire més. Els metges, sembla que no cobren gaire per les targetes del «seguro». I els metges son una gent que ha de treballar per viure. Es, doncs, molt natural que procurin complir les seves obligacions amb certa velocitat. La causa d'aquesta situació, fins a cert punt pintoresca, deu ser del sistema, suposo. Però no m'atreveria pas a afirmar-ho taxativament. En aquestes qüestions tan delicades més val opinar amb tota mena de precaucions, no fos cas que les estructures quedessin ressentides per causa d'una crítica no constructiva. I una estructura ressentida no es pot pas ventilar amb una notícia de tres minuts.

El temps passa. Els dies corren. Els fulls del calendari cauen, surten les fulles dels arbres. Perquè ja ha arribat la primavera. I aquesta solemnitat cronològica, climàtica i poètica es rebuda, amb especial entenedriment. Després, com amb totes les coses, la gent s'hi acostuma. I malgrat les tensions, els conflictes, i les notes com aquestes que acabeu de llegir, la gent fa la seva via. I mira els seus programes. I pensa en les seves coses.

I tal dia farà un any.

JAUME FARRIOL

ESTACION DE SERVICIO

Santa Eulalia

— NUMERO 7423